

Handläggare

Kerstin Spångberg

Telefon: 08 508 28 868

Till

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

2015-10-20 p. 17

Strategi för säkerställande av vissa kommunaltekniska ytor

Remiss från kommunstyrelsen med dnr 123-1121/2015

Förvaltningens förslag till beslut

- 1 Godkänna och överlämna miljöförvaltningens utlåtande som svar på remissen.
- 2 Omedelbart justera beslutet.

Gunnar Söderholm

Förvaltningschef

Christer Edvardsson

Enhetschef

Sammanfattning

Trafiknämnden beslutade den 11 juni 2015 om ”Strategi för säkerställande av vissa kommunaltekniska ytor (vinterväghållning, etableringsplatser, snöupplag/snötippor)”. Kommunstyrelsen har remitterat ärendet till miljö- och hälsoskyddsnämnden för yttrande.

Miljöförvaltningen ställer sig positiv till strategin och till trafikkontorets tjänsteutlåtande som väl belyser stadens situation avseende vinterväghållning och snöröjning.

Förvaltningen vill understryka vikten av att platser för vinterväghållning säkerställs i den fysiska planeringen.

Om staden inte längre har platser att deponera snön kommer det vid rikliga snöfall bli stora begränsningar i framkomligheten. När räddningstjänst, hemtjänst, renhållning m.m. hindras från att ta sig fram innebär det risker för människors hälsa.

Fleminggatan 4

Box 8136

104 20 Stockholm

Telefon 08-508 28 868

Växel 08-508 28 800

Fax 08-508 28 808

kerstin.spangberg@stockholm.se

stockholm.se

Bakgrund

Trafiknämnden har den 11 juni 2015 fattat beslut om ”Strategi för säkerställande av vissa kommunaltekniska ytor (vinterväghållning, etableringsplatser, snöupplag/snötippor)”. Kommunstyrelsen har remitterat ärendet till miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Trafiknämndens beslut 2015-06-11 § 18:

1. Trafiknämnden beslutar att uppdra till trafikkontoret att inventera befintliga sandupplag inklusive vilka upplåtelseformer som gäller för dessa.
2. Trafiknämnden beslutar att uppdra till trafikkontoret att ta fram förslag till stadsbildsmässig gestaltning av behövliga sandupplag.
3. Trafiknämnden beslutar att uppdra till trafikkontoret att inventera befintliga etableringsytor inklusive vilka upplåtelseformer som gäller för dessa.
4. Trafiknämnden beslutar att uppdra till trafikkontoret att tillsammans med stadens akademier initiera studier om vilka nya tekniker som skulle kunna tillämpas för omhändertagande av snö.
5. Trafiknämnden beslutar att uppdra till trafikkontoret att söka förnyad dispens hos Havs- och vattenmyndigheten för fortsatt sjö-tippning vid de platser som bedöms lämpliga, i första hand vid Saltsjön.
6. Trafikkontoret föreslår att kommunfullmäktige antar förslaget till strategi för kommunaltekniska ytor och uppdrar åt berörda nämnder och styrelser att genomföra åtgärder i enlighet med vad som följer av detta tjänsteutlåtande.

Trafikkontoret föreslår i sitt tjänsteutlåtande att det inom ramarna för den kontorssamverkan som etablerats för att underlätta byggandet av det växande Stockholm genomförs aktiviteter som syftar till att inventera de ytor som finns, försöka säkerställa dem långsiktigt och planera för framtida behov.

Förslagen handlar bland annat om att:

- Trafikkontoret ges i uppdrag att tillsammans med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret och stadsdelsförvaltningarna identifiera de platser som långsiktigt bör avsättas för **sandupplag** i den befintliga miljön och återkomma till berörda nämnder med förslag till dessas placering, inklusive på vilka sätt aktuell mark ska reserveras.
- Exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret ges i uppdrag att, tillsammans med trafikkontoret och stadsdelsförvaltningarna,

identifiera de platser som långsiktigt bör avsättas som *etablerings- ytor* för den löpande driftens behov i den befintliga miljön och återkomma till berörda nämnder med förslag till dessas placering, inklusive på vilka sätt aktuell mark ska reserveras.

- Exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret ges i uppdrag att, tillsammans med stadsdelsförvaltningarna, identifiera de platser som långsiktigt bör avsättas i söder- respektive västerort som ytor för normalt förekommande *snötippning* och återkomma till berörda nämnder med förslag till dessas placering, inklusive på vilka sätt aktuell mark ska reserveras.
- Exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret ges i uppdrag att tillsammans med trafikkontoret, löpande och på områdesnivå, säkerställa de ytor som krävs för omhändertagande av snö från de *tillkommande* ytor som följer av den växande staden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Miljöförvaltningens uppfattning är att strategin är nödvändig och att trafikkontorets tjänsteutlåtande väl belyser stadens situation avseende vinterväghållning och snöröjning.

Säkerställande i den fysiska planeringen

Förvaltningen vill understryka vikten av att platser för vinterväghållning och uppläggning av snö säkerställs i den fysiska planeringen. Genom förvaltningens kontorssamarbete i snöfrågor erfar förvaltningen att staden i dagsläget klarar snöröjningen men att flera av nyckelplatserna i ytterstaden för uppläggning av snö eventuellt kommer att avsättas för bebyggelse. Om så sker riskerar staden att inte längre ha beredskap för snö och det kan inträffa redan vintern 2016-2017.

Även vissa av sjötippningsplatserna som är nödvändiga för att hålla innerstaden framkomlig riskerar att tas i anspråk för byggetableringar.

Om staden inte längre har platser att deponera eller tippa snön kommer det bli nödvändigt att hitta nya lösningar. Staden behöver en plan för framtidens vinterväghållning. Vid rikliga snöfall kan det annars bli stora begränsningar i framkomligheten. Stora begränsningar i framkomligheten innebär uppenbara risker för människors hälsa. Räddningstjänsten, avfallshämtningen, hemtjänsten m.m. kan komma att hindras. Miljöförvaltningen ser därför att det är av stor vikt att ytor för drift av snöröjning och halkbekämpning säkerställs och om möjligt permanentas.

Förvaltningens uppfattning är också att staden, i enlighet med trafikkontorets förslag, bör förfoga över de ytor som behövs för sandupplag, maskiner och utrustning. Det skulle ge en långsiktig lösning och platserna skulle kunna upplåtas till den för tillfället aktuella entreprenören.

CO₂-belastning

Närheten till aktuella kommunaltekniska ytor är väsentlig. Transporterna av snö, sandningssand och sopsand innebär en negativ påverkan på miljön. Ju längre transporter desto mer klimatbelastande och tidskrävande blir arbetet. Miljöförvaltningen vill understryka trafikkontorets slutsats att varje extra kilometer lastbilstransport, oavsett om det rör sig om framkörning från etableringsytor, sandhämtning eller snöbortforsling, motsvarar ett utsläpp om ca 0,6 kilo koldioxid. De kommunaltekniska ytorna inom staden bör därför finnas nära till hands. Miljöförvaltningen diskuterar ofta grönstruktur men även gråstrukturen är viktig för en fungerande och hållbar stad. Därför är förvaltningen positiv till att ägandeförhållanden för etableringsytor och andra kommunaltekniska ytor inventeras och utreds för att i ett andra steg kunna leda till att de ytor som finns utnyttjas på bästa sätt.

För en minskning av CO₂-belastningen är det även av vikt att upphandlingarna av vinterväghållningen långsiktigt styrs mot en växande andel miljöfordon.

Omgivningsstörningar

Kommunaltekniska ytor riskerar ofta att ge upphov till omgivningsstörningar, framförallt genom buller. Uppläggningsplatser för snö kan också innebära begränsningar i framkomlighet, risk för föroreningar genom avrinning till känsliga recipienter, nerskräpning, skador på naturmark m.m. Genom den kontorssamverkan som finns har trafikkontoret beaktat dessa aspekter. I formen för framtida samverkan bör dessa aspekter även fortsättningsvis beaktas.

Miljöförvaltningen och trafikkontoret har tidigare haft skilda uppfattningar om vilka ytor som är anmälningspliktiga enligt miljöbalken. Miljöprövningsförordningen, 29 kap 2§ anger att *Anmälningsplikt C och verksamhetskod 90.40 gäller för anläggning för mellanlagring av annat avfall än farligt avfall, om den totala avfallsmängden vid något enskilt tillfälle är större än 10 ton.*

Miljöförvaltningen anser att det avfall som följer med snön, i form av grus och skräp, är att betrakta som avfall. Även sopsand betraktar miljöförvaltningen som avfall och den frågan är för närvarande under prövning i mark- och miljödomstolen.

Naturvårdsverket är av uppfattningen att uppläggning av snö är miljöfarlig verksamhet. Dock träffar anmälningsplikten, enligt Naturvårdsverket, endast de platser som är att betrakta som anläggningar iordningställda just för uppläggning av snö eller sopsand. Miljöförvaltningen delar inte fullt Naturvårdsverkets tolkning men ser ingen anledning att bestrida den.

Tillsynen över uppläggningsplatserna för snö är inte avhängig av anmälningsplikt. Informationen mellan förvaltningarna fungerar väl och det finns ett samarbete mellan kontoren för att minimera omgivningsstörningarna.

Sopsand

Miljöförvaltningen vill påpeka att även omhändertagande av sopsand kräver ytor för mellanlagring och ev. sållning, vilket är en aspekt som saknas i strategin. I dagsläget hamnar stora mängder sopsand på deponi istället för att återvinnas genom sållning, just på grund av att det saknas lämpliga, närbelägna ytor för verksamheten. Hanteringen av sopsanden innebär därför onödiga miljö- och klimatbelastande transporter. Återvinning av sopsand kan dessutom minska behovet av uttag av naturgrus som är en ändlig resurs. Miljöförvaltningen anser därför att strategin även bör adressera denna fråga.

Ny teknik

Miljöförvaltningen ställer sig mycket positiv till en utveckling av teknik för omhändertagande av snö.

En utveckling av ny teknik vore önskvärd bl. a för att skapa förutsättningar för en fortsatt förtätning av ytterstaden.

I det fall Havs- och vattenmyndigheten beslutar att inte ge staden fortsatt dispens för sjötippning kommer ny teknik att vara en nödvändighet.

En ny teknik för smältning av snö kommer sannolikt att prövas i vinter. Det är företaget Snöteknik i Sverige AB som vill försöka utnyttja returvärmerna i fjärrvärmenätet för att smälta snö. Anläggningen är stor som en container och tänkt att separera grus, sand och skräp innan vattnet leds till dagvattenätet.

Sjötippning

Miljöförvaltningen delar trafikkontorets uppfattning att förnyad dispens gällande sjötippning bör sökas. Alternativ till sjötippningen saknas i dagsläget och trafikkontorets provtagningar har visat att sjötippningen tillför mycket små mängder föroreningar till miljön och att den olägenhet som förekommer framförallt är estetisk. För-

valtningen följer noga aktuell forskning och Havs- och vattenmyndighetens arbete med uppdateringar av statusklassningar och miljökvalitetsnormer för vattenförekomster.

Då det administrativa arbetet med en dispensansökan är omfattande anser förvaltningen att dispens bör sökas för en längre tidsperiod.

För kännedom vill förvaltningen nämna det samarbete Stockholms Hamnar har inlett med Luleå Tekniska Universitet. Projektet kommer att studera föroreningarna i snö och utvärdera åtgärder för sluthantering av snö. Studierna utgår från hittills använda metoder/teknik.

Slut

Bilagor

1. Trafiknämndens beslut i ärendet ”Strategi för säkerställande av vissa kommunaltekniska ytor”